

Izbaja
10. in 25. dne
vsakega meseca.

Stoji za
celo leto 3 zld —
pol leta 1 „ 00
četrt „ — „ 80
Posamezne štev.
15 kr.

Oznaniła
tkrat natisnena
od vrste 15 kr.

Naročnina,
oznaniła in reklamiraj
pošiljajo se
v pravnicištvu
v Maribor.

Odprište rekla-
macije so
poštne proste.

POPOTNIK.

Glasiło

„Zaveze slovenskih učiteljskih društev“.

Izdajatelj in urednik:

M. J. Nerat, nadučitelj.

Spisi in dopisi
pošiljajo se
uredništvu
v Maribor,
Reiſerſtraſe 8.

Pisomom,
na katera se želi
odgovor,
naj se pre dne
primerna poſtna
znamka.

Na anonimne do-
pise se neoziramo.

Neſrankotna piſma,
se ne ſpejemajo.

Rokopisi
in na
cene poſlane kijeje
se ne vračajo.

O gojitvi značajev.

(Govoril pri zborovanju „Zaveze“ v Opatiji dne 20. avgusta meseca 1896. l.)

(Dalje.)

Ako vse te prežalostne prikazni premišljujemo ter vidimo, kako ljudstva skoraj brez prave zavednosti drvé v svojo pogubo, tedaj nam je pač treba misliti, kako bi se ta tok še pravočasno ustavil, kako bi se človeštvo rešilo npravnega in gmotnega propada. Jediní odgovor na to vprašanje je: Ljudstva se naj tako odgojujejo, da postanejo značajna v svojem dejanju in nehanju, značajna v svojem mišljenju, značajna v svojem hotenju.

V učni naredbi od dné 20. avg. mes. 1870. l. čítamo: „Smoter vse človeške odgoje je odkrit in plemenit značaj“. Žalibog, da se ta resnično preuzvišeni smoter dandanes kaj lahko zgreši; ne brigamo se namreč pri odgoji mladine toliko za to, da bi se ji utrdil značaj, tembolj pa za to, da se ji razvije in razbistri um. Naša prva skrb bi morala biti, da odgojimo otroka značajnega! Je-li pa v istini to naša prva skrb? Nikakor ne! Prva skrb roditeljev je pač ta, kako bodejo otroka oskrbeli, kaj bode kedaj na svetu. Zato toliko skrbimo, da se mladini razbistri um, dočim se za npravnstvene lastnosti le malo zmenimo. Veselimo se otroka, ako vse dobro ve in zna, kar smo ga učili; kakšno pa je njegovo srce, po tem pa le redkokedaj vprašamo. Ali ni tedaj resnično, da smo glavni smoter odgoje skoraj izgubili izpred oči? Mi gledamo le na vsestranski razvoj uma, na blaženje srca, utrditev blagega in plemenitega značaja pa skoraj čisto pozabimo. In vendar je značajen človek vreden več, in bodi si, da ne zna ne pisati ne brati, nego neznačajnejš, in naj bode še tako učen. „Moder in kreposten človek vreden je več, nego največji učenjak“, rekel je že Locke.

Prvo odgojo dobi otrok v očetovi hiši, roditelji so toraj prvi in najimenuitnejši odgojitelji otrok. Vsa druga odgoja in bodi še tako izvrstna in dobro premišljena, nima toliko upliva, ne toliko moči, nego odgoja v očetovi hiši. Znano je, da otroci po roditeljih podedujejo celo nekatere telesne znake, toliko bolj pa se privadijo vsega, kar vidijo pri roditeljih. Magna dos est virtus parentum, velika dota je krepost roditeljev, rekli so že stari Rimljani. Ako so roditelji krepostni, ako se odlikujejo po plemenitih, uzvišenih lastnostih, ako so, da kratko rečemo, plemenitega značaja, tedaj je to velika, da, neizmerna sreča za otroka, kojemu se bodo kreposti roditeljev tako priljubile, da bode v enakih slučajih jednako ravnal kakor roditelji. Otrok, ki vidi svojo mater pobožno, postane tudi pobožen, sin, ki gleda v očetu uzornega in poštenega rodoljuba, postane tudi goreč domoljub. Otrok toraj, ki ima blage in plemenite roditelje, je na najboljšem potu, da postane kedaj blag in plemenit značaj.

Najbolj pa seveda v prvih letih upliva na otroka mati. Ona ga prva uči hoditi, z njenimi očmi otrok gleda, z njenimi ušesi sliši, z njenim srcem čuti. Kar mati v otroško srce vsadi, tega nobedna slana več ne umori, kar mati zamudi, to se nikdar več popraviti ne dá. Učenjaki in veleumi niso tisti, ki stvarjajo značaje, pač pa matere, ki otroke pestujejo in polagajo prve nauke v njihova srca. Pri materi se mora otrok privaditi vsega, kar je lepo, čedno in uravno, privaditi se mora redu, marljivosti, vztrajnosti, snagi, točnosti, zanesljivosti itd.; kar mati ukaže, zgoditi se mora, kar ona prepove, opustiti se mora. Matere! učite toraj svoje otroke zmernosti, človekoljubja, ubogljivosti, usmiljenosti, učite jih v prvi mladosti spoštovati zakone in zapovedi, da se bodo po njih ravnali, ne ker se bojijo kazni, temveč ker jih spoštujejo. Matere, ki otroke modro odgojujejo, storé več za blagor in srečo človeštva, kakor kralji in cesarji, ki vodijo osodo narodov ter si na vse načine prizadevajo povzdigniti njihovo blaginjo, več nego goreči govorniki na lecah, več nego nčenjaki, ki vedno nove nauke, nove resnice spravljajo na dan. Blage in plemenite matere so največje dobrotnice človeštva. Dobrih mater nam je toraj najpoprej treba, mater, kakoršna je bila slavna Kornelija, ki je rajši odbila kraljevo krono, nego da bi bila opustila odgojo svojih dveh sinov, pozneje toli slavnih bratov Grahov. Zato je rekel že veliki Napoleon: Dobrih mater nam dajte in svet dobil bode drugačno podobo.

Kakor je pa ljudska šola prevzela vsaj del odgoje, mora se tudi ona baviti z odgojo značajev. Brez dvoma je pa ta njena naloga jako težavna, težavna najbolj radi pomankljive domače odgoje. Ker se pa tej svojej težavnej nalogi izogniti ne more, zato si bode vsaj na vse načine prizadevala, da tudi v tem oziru stori toliko, kolikor ji je sploh storiti mogoče. Nikdar ne smemo pozabiti, da je tisti učitelj, ki je odgojil mnogo plemenitih značajev, za blagor človeštva storil več, nego tisti, ki je izredil še toliko in tako prebrisanih ljudi, ki pa pogrešajo trdnega značaja. Znano načelo pouka je: „Ves pouk bodi odgojevalen“. V ljudski, in deloma tudi v srednji šoli, bi se toraj niti jeden predmet ne smel učiti zgolj radi predmeta, kakor se to zgodi na vsenučilščih, temveč učitelj bi moral vedno in vedno tudi njegovo odgojevalno moč povdarjati in izrabljati. Kakor je za razvoj uma potrebno, da je nek kolikor mogoče nazoren, tako je za razvoj značaja potrebno, da je nek odgojevalec, da ogreva in navdušuje učenca za plemenito dejanje. Nazoren nek upliva na razum, odgojevalec pa na srce. Res je pa, da ni ravno lahko zadeti vselej pravo odgojevalno stran pouka in gotovo je z ukom mnogo lažje uplivati na razvoj razuma, kakor pa na srce, mnogo lažje je, privedi um do najvišjega razvoja, kakor pa utrditi plemenit značaj. Vsekako pa bode odgojevalec, ako ima le dovolj trdne volje, tudi v tem oziru pravo zadel ter bode storil vsaj toliko, kolikor mu je sploh storiti mogoče.

Pri računstvu bode učence opozoril na zakone, po katerih se izvršujejo važne operacije. Kakor le tisti, ki se točno in sigurno po teh zakonih ravna, dospé do zaželjenega uspeha, tako bode tudi le tisti človek, ki točno izpolnjuje npravstveni zakon, dosegel svoj pravi smoter.

Po lepem in izraznem čitanju, kakor tudi po lepoobličnih črkah in oblikah pri pisanju in risanju, izobrazuje se lepoobrazni čut, ki ima pri gojitvi značaja tudi kaj važno nalogo.

Kadar govorimo o naravoslovju in prirodoslovju, ne bodemo pozabili omeniti te čudovite mnogovrstnosti in zakonitosti, ki vlada v vsej prirodi. Da-si je vse stvarjenje tako raznovrstno, se vendar vse v naravi godi po gotovih in vekovečnih zakonih, vse je v najlepšem redu, vse izpolnjuje zakon, kojega je stvarnik celemu stvarjenju udihnil. Enako naj tudi človek natančno izpolnjuje npravstveni zakon, kojega mu je stvarnik

zapisal v njegovo vest. Pa tudi na lepoto, veličastnost in čudovito vzajemnost stvarjenja je treba učence opozoriti. Tem potom se otročje srce ogreva za Boga in vse božje stvari na svetu in gotovo je, da tak pouk ne ostane brez blažilnega upliva na vso človeško nrav. Najvažnejši predmet za gojitev blagih in plemenitih značajev je pa brez dvoma verozakonski pouk. Ta pouk nam naravnost kaže božji zakon in božjo voljo, katero je Bog človeku razodel. V sv. pismu najdemo najveličastnejše podobe, v katerih je božji zakon tako rekoč utelesnjen. Take podobe kazati v živi in goreči besedi duševnim očem učencev pač ne more brez mogočnega utisa ostati. Božji sin sam je taka veličastna podoba, on jedini v celi svetovni zgodovini je sploh absoluten značaj. Ciceron je izrekel željo, da bi rad svojemu sinu pokazal živo podobo kreposti, kajti nadejal se je, kakor Platon, da mora njena nebeska lepota na človeško srce premogočno uplivati ter v njem najgorečnejšo ljubezen do nje (kreposti) uneti. To podobo kaže nam krščanstvo v božjem sinu, v njem se vam kaže krepost v najpopolnejši obliki. Na njem in njegovem početju otroci najlepše vidijo, in iz njegovih ust najlepše slišijo, kako bodi naše dejanje, da se bode vjemalo z najvišjim nravstvenim zakonom, kojega je stvarnik zapisal v našo vest. Preveličastne so tudi druge svetopisemske osebe. Gotovo so le-te tudi najbolj uplivali na velike značaje, katere šteje cerkev v vrstah svojih mučencikov, očetov in horiteljev. Verozakonski učitelji imajo toraj najugodnejšo priliko, na svetopisemskih osebah kazati velike kreposti, ter tako mlada srca za te kreposti unemati in pripravljati pot blagim in plemenitim značajem. Vzgojitev dobrih značajev nam tudi kaj dobro služijo etična branja v berilih, v kateri obliki koli. Vsako etično branje ima v sebi to ali ono nravstveno jedro in resnico, na katero se učenci opozorijo. Iz nravstvenih resnic razvijajo se polagoma nravstvena načela, na katera se opira, na katerih sloni plemeniti značaj.

Omeniti pa moram, da so naša sedajna berila v tem oziru zelo pomanjkljiva in nedostatna. Ne le, da je v njih premalo etičnih branj, so tudi še med njima taka, ki so po vsebini nravstvena, ki bi toraj v šolskih berilih niti ne smela biti. Prav dobro je tudi, ako se otroci mnogo etičnih branj, bodisi že v vezani ali nevezani besedi naučijo na pamet. Ravno tako je dobro in koristno, da jih naučimo kolikor mogoče etičnih rekov na pamet, kajti tako se utisnejo etične resnice sreči in spominu. Dr. Lindner pravi toraj, da se naj otroci vsak dan kak etični rek na pamet naučijo. Tako podpira potem spomin voljo, ki je ovir plemenitega značaja. Poleg svetopisemskih zgodb je za odgojo značajev posebno ineniten pouk zgodovine. „Naši predniki nas živeti učijo“, pravi naš Slomšek. Na njih vidimo vse tiste kreposti utelesnjene, katere delajo skupaj nravstveno osebo, velik značaj. Seveda se ne kažejo vedno vse kreposti na ravno tisti osebi, kar je deloma odvisno od razmer, o katerih je dotična oseba živela, pa jedna ali druga čednost kaže se nam v tako svetlem in veličastnem siju, da mora, ako se postavi prav živo pred duh učencev, prav močno nanj uplivati, ona mora nanj napraviti premogočen, neizbrisljiv utis.

(Dalje sledi.)

VIII. skupščina „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“ dne 19. in 20. avgusta meseca v Opatiji.

II.

Zborovanje delegacije. (Dalje.)

Blagajnik g. Luznar poroča o stanju „Zavezine“ blagajne in predlaga, da se, ker so se vrinile pri objavljenem računu v 15. „Popotnikovi“ številki nekatere tiskovne pomote, ves račun še jedenkrat in sicer v „Popotniku“ in v „Učiteljskem Tovarišu“ objavi. Ta predlog se sprejme in poročilo se vzame na znanje. Mi pa se odzovemo dotičnemu sklepu delegacije, ter podamo popravljeni

Za pregledovalce računa so se izvolili per acclamationem gg. Svitoslav Sila, Anton Berginec in Ivan Bano.

Potem poroča urednik gospod Nerat o gmotnem stanju „Popotnikovem“ podavajoč račun od začetka 1891. do konca 1895. leta, glasom katerega so znašali v tem času dohodki 9025 glđ. 90 kr.
troški pa 8994 „ 59 „
torej prebitka 31 glđ. 31 kr.
Aktive so znašale koncem leta 1895. 2351 glđ. 11 kr.
pasive pa 2530 „ 23 „
torej primanjkljaja 179 glđ. 12 kr.
kateri se pa deloma pokrije z ostalimi letniki „Popotnikovimi“ in založenimi knjigami: „Logika“ in „Napake“.

Račun se vzame na znanje in predlog, da se tudi ta račun, ko ga zato leta 1893. v Mariboru imenovana revizorja pregledata, v „Popotniku“ in „Učiteljskem Tovarišu“ objavi, se soglasno sprejme.

O točki f določitev sporeda za glavni zbor poroča imenom odbora gosp. Križmamu, kateri predlaga, da se o oglašanih predmetih tudi razpravlja. Gosp. Nerat meni, da naj bi se delo razdelilo med delegacijo in glavni zbor in sicer tako, da poročata gg. Praprotnik „o gojitvi značajev“ in Ravnikar „o gmotnem stanju učiteljstva“ v glavnem zboru, druga dva predmeta pa, da se rešita po delegaciji. Gosp. Bogatec se strinja s tem predlogom, vendar želi, da se postavi Ravnikar-jevo poročilo pred Praprotnik-ovim, ker je postalo vprašanje o našem gmotnem stanju za učiteljstvo pereče vprašanje. Predlog obvelja.

Gosp. Knaflič polaga veliko važnost na svoje vprašanje: „Kako praznuj slovensko učiteljstvo 50letnico vladanja našega presvitlega cesarja Franca Jožefa I.“ — veliko važnost, češ, da je baš sedaj akutno, in če ga letos ne rešimo, da bi bilo potem prepozno. Gosp. Ravnikar ni proti Knafliču, a vendar meni, da tako obširnega referata ni mogoče v enem dnevu rešiti. Na to opomni g. Knaflič, da tega tudi on ne meni, ampak da hoče na koncu staviti z ozirom na to posebne predloge. Tudi meni, da se referat gosp. Dimnika dá z njegovim kumulirati, kar velja nekoliko tudi o Ravnikar-jevem predmetu. — Ko sta še gg. Ravnikar in Nerat o stvari spregovorila, sprejme se predlog poslednjega, da se naj o Knaflič-evem in Dimnik-ovem predmetu kratko danes razpravlja ter eventuelne resolucije glavnemu zboru predložé, kar pri glasovanju obvelja.

Tičoč se doneskov „Zavezi“ — 20 kr. od vsakega društvenika — in časa prihodnje skupščine (druga polovica avgusta 1897) se predlogi blagajnika oziroma tajnika soglasno sprejmejo.

Potem je poročal gosp. J. Dimnik: »Kako pomagati podjetju „Knjižnica za mladino“?« Njegovemu poročilu je dodal navzoči založnik gosp. Andrej Gabršček nekaj podatkov o gmotnem stanju tega podjetja, iz katerih se zrcali res žalostno dejstvo, da se slovensko učiteljstvo z ozirom na to za naše šolstvo in učiteljski ugled tako imenitno podjetje svoje dolžnosti kaj malo zaveda. Sprejela se je pa ta-le resolucija:

Slovensko učiteljstvo se zaveže „Knj. za ml.“ z združenimi močmi duševno in gmotno podpirati ter jo širiti med narodom. V dosego tega so se sprejeli ti-le predlogi: 1. Vsak šolski voditelj deluj v svoji šolski občini, oziroma pri krajnem šolskem svetu na to, da bode vsaka šola na Slovenskem naročena na toliko iztisov „Knj. za ml.“, kolikor razredov ima dotična šola, oziroma pri prav neugodnih razmerah vsaj na jeden iztis. (Na Goriškem bodi naročnik tudi vsak e. kr. okr. šolski svet za vse šole v okraju.) — 2. V krajih, kjer so „Posojilnice“, deluj sleherni učitelj s svojim ugledom in vplivom na to, da

vsakoletni občni zbor naroči nekaj iztisov „Knj. za ml.“ za nekatere šole v okraju. — 3. Ker se smejo knjige iz šolske knjižnice izposojevati tudi odraslim občanom, zato deluj vsak učitelj na to, da tudi vsak občinski zastop naroči vsako leto po par iztisov „Knj. za ml.“. — 4. Pri šolskih slavnostih — koncem šolskega leta ali pri kaki drugi priliki — deluj učitelj na to, da se pridnejši otroci obdarujejo s „Knj. za ml.“. — 5. Učiteljstvo priporočaj „Knj. za ml.“ pri premožnejših rodbinah v svojem okolišu. — 6. Učiteljstvo priporočaj „Knj. za ml.“ pri premožnejših roditeljih kot božična, Miklavževa, novoletna, velikonočna (za piruhe), godovna, birmanska i. dr. darila. — 7. Učiteljstvo deluj na to, da si naroči „Knj. za ml.“ vsako bralno društvo, čitalnice, narodne (ljudske) knjižnice, farne knjižnice itd.

Vsi ti predlogi bili so jednoglasno vsprejeti in glede duševne podpore se je pa vsprejel ta-le predlog: Vsako učiteljsko društvo deluj na to, da pridobi iz svoje srede vsako leto, če ne več, vsaj jednega člana, ki bi se zavezal v enem letu spisati, oziroma prestaviti vsaj jeden snopič za „Knj. za mladino“ in v dosego tega postavi vsako učiteljsko društvo pri vsakoletnem občnem zboru kot jedno točko dnevnega reda tudi „Knjižnico za mladino“.

Ker pa učiteljstvo zbok svojih nizkih plač ne more delati brezplačno, zato se zaveže gosp. založnik: 1. Ako dobi 1000 naročnikov (pri manjšem številu bi moralo podjetje prenehati, ali se pa naročnina povišati), plača pisatelju 5 gld. nagrade od pole in „Zavezi“ odstopi 100 gld. dobička. — 2. Pri 1200 naročnikih plača gospod založnik 7 gld. pisateljske nagrade in „Zavezi“ dá 200 gld. — 3. Pri 1500 naročnikih dobi pisatelj 10 gld. nagrade od jedne pole, „Zaveza“ pa 300 gld. — 4. Ako pa dobi „Knjižnica za ml.“ 2000 naročnikov, se zaveže gosp. založnik plačati pisatelju 10 gld. nagrade od pole, „Zavezi“ pa odstopiti 700 gld. na leto. (To se dá prav lahko vse doseči, če le slovensko učiteljstvo stori svojo dolžnost; upamo, da se to z novim letom tudi zgodi. Uredn.) Vsi predlogi gosp. Dimnika gledé „Knjižnice za mladino“ se bodo ponatisnili, razposlali na kompetentna mesta in objavili koncem leta po slovenskih listih.

(Dalje sledi.)

Jeden šolski dan v jednorazrednici.

(Priobčil A. Gselmann.)

(Konec.)

4. Povzetje, pregled.

a) Celotna slika. — Sedaj pa si hočemo predočiti, kje bi se to utegnulo vršiti, o čemur smo poprej brali. Bi si mi lahko mislili dve dekli, ki bi nesli sadje iz naše vasi v mesto? Zakaj ne? (Ker tukaj ljudje nimajo sadja za prodajo.) Kje pa imajo ljudje mnogo sadja? (Na Pohorju in v Slovenskih goricah.) Katero gorovje je nam bliže? Torej si mislimo neko vas na Pohorju. S čim je vas obdana? (Sè sadnim drevjem.) Kaj drži iz vasi? Kam? Kaj vidimo v daljavi? Kateri letni čas si moramo misliti? Zakaj? (Ker smo rekli, da ste nesli rano sadje.) V kateri dobi dneva ste utegnili nesti? Kakšno je bilo nebo? Kako je sijalo sonce? Zakaj? Koga vidimo na cesti? Kakšne velikosti ste? Kakšnega obraza je jedna, kakšnega druga dekla? Kedo bi mi znal sedaj sliko kraja skupno podati? Ta dogodek se vrši v goratem kraju. V dolini vidimo vas sè sadnim drevjem obdana. Iz vasi drži cesta v mesto, v katerem iz daljave vidimo zvonike in strehe drugih visokih poslopij. Iz jasnega neba že precej pripeka jutranje sonce. Na potu iz vasi proti mestu korakata dekli, kateri ste jednake velikosti. Na glavi nesete vsaka jeduako velik in napolnjen jerbas. Jedna je čmernega, druga veselega obraza.) Povej nam še ti to sliko! N!

b) Značaj oseb. — Marijana ne dela rada, je nezadovoljna se svojim stanom, zdihuje radi bremena, godrnja nad svojo osodo; je lahkoverna in radovedna. — Urša je delavna, zadovoljna in vesela; ker s potrpežljivostjo vsa svoja opravila izvršuje, se jej težko lahko zdi. Šaljivo in pametno zna podučiti svojo tovarišico.¹

c) Zapopadek. — Pripoveduj mi to berilo! Še ti! — Sedaj pa si bodemo to berilo na posamezne dele razdelili.²

1. Dekli greste v mesto. 2. Jedna je čmerna, druga vesela. 3. Dekli se razgovarjate. 4. Urša pripoveduje o nekem skrivnem zeljcu. 5. Marijana postane radovedna. 6. Urša podučí in opominja Marijano.

5. Uporaba. — Mi zna kedo kakšen primeren izrek ali pregovor povedati? Ako ne, povem vam jaz: „Nikoli ni težavno to, kar se z veseljem izvršuje“. „Kdor dela veselo in moli zmir vnes, dobi blagoslova obilo z nebes“.³

III. ura. (Pol ure.)

2. oddelek. 2. š. 1. prepisuje obravnavano berilo. 3. in 4. š. 1. pa po danih točkah izdeluje spis „Drago zeljce“.⁴

3. oddelek. Zapišite, kar vam je znano o najimenitnejših Babenbergovcih. (Kot ponovilo.)

1. oddelek. Nazorni nauk: Rž.

Kaj se razprostira okoli naše vasi? Kaj delajo ljudje sedaj na polju? (Žanjejo ječmen in rž.) Kaj imam tukaj? (Rž.) Sedaj pa si bodemo to rastlino natančneje ogledali. Kaj ima tukaj? (Korenino.) Kaj tukaj? (Učenci imenujejo: steblo.) To mi ne imenujemo steblo, ampak bil. Kako se imenuje torej ta del? Kakšna je bil? (Tanka in dolga.) Kaj vidite tukaj? Kakšni so listi? Povej še to ti! Kaj je pa to? Kje je klas? Kje so korenine? Kaj je pa v sredi? Katere dele ima tedaj rž? Imenuj mi še ti dele rži! Kaj je v klasu? Čemu je zrno? Kaj delamo iz moke? Kako pa bil imenujemo, ko se je rž izmlatila. Čemu se porabi slama? — Kaj pa imam tukaj? (Zruje od rži.) V katerem delu rastline je zruje? Kako dolg je rženi klas? Tukaj se jim pove basen: Kedo nam je kruha izprosil? Mislim, da je blizu vsakemu znana, torej je na tem mestu ne bom ponavljal. — Kratko se je tudi razgovarjalo o pšenici.⁴

¹ Da morejo učenci sami te lastnosti po primernih vprašanih najti, je pač umevno. Le tankaj, kjer učenci nikako ne zamorejo sami primernege izraza za označenje kake lastnosti najti, jim pove učitelj.

² Ker že gotovo mnogo učiteljev spisje po Schiessel-novi metodi pripravlja, sem tukaj tudi stavljena vprašanja izpustil.

³ Za to obravnavo se je potrebovalo dobro uro časa. V navadnih razmerah bi menda bilo bolj ga v 2 pol urah obravnavati, tako da bi 1. pol ure se obravnavalo do povzetja, torej do 4. točke.

⁴ Kakor č. gg. hospitantje iz te razprave razvidijo, sem se oziral na njih opazke po končanem pouku in sem radi tega to sliko nekaj spremenil.

Zgodovina ljutomerske šole.

Odlomek iz ljutomerske kronike, spisal Matej Slekovec.

(Dalje od št. 16.)

b) Nova „Cesar Frane-Jožefova šola“.

Stara šola s svojimi tesnimi in vrhu tega še neprimernimi sobami že davno ni več zadostovala ne gledé na zahteve šolskih zakonov, tem manj še gledé na številno všolanih otrok. Če tudi so iz vseh prostorov priredili šolske sobe, morali so vendarle

spraviti nekaj razredov pod tujo streho, ter plačevati precej visoko najemuino. Zato so pa, kakor krajni šolski svet, tudi drugi farani vedno bolj spoznavali, da je v Ljutomeru nova šola neobhodno potrebna. Vsi so imeli najboljšo voljo, — a manjkalo je za stavbo primernege prostora in potrebnega denarja.

Poiskati in pridobiti primerno stavbišče, se je nekaj let trudil v ta namen izvoljeni odbor. Najprej se je poganjal za Anušak-ov vrt, za katerega je lastnik zahteval 2000 gld. Dasi so mu ponudili zanj 1200 gld., ga ni dal, temveč je sam postavil hišo na njem. Pozneje bi bili radi dobili Sršenov vrt na južno-vzhodni strani od farovža, pa tudi tukaj pogajanja niso imela zaželjenega uspeha. Lastnik je namreč za prostor, ki meri le 1686 m², zahteval 3200 gld., kar se je vsem zdelo vsekako pretirano. Na to so sklenili staviti šolo tik velike ceste na južno-vzhodni strani od Duboisa, pa tudi ta načrt ni obveljal.

Ko so se l. 1888. vsi narodi na Avstrijskem pripravljali, da bi dostojno praznovali štiridesetletnico vladanja Njegovega Veličanstva našega cesarja Franca Jožefa I., sklenili so tudi Ljutomeržani ta za Avstrijo pomenljivi jubilej v smislu ljubljenege vladarja ovckovečiti z blagim činom, z zgradbo prepotrebne nove šole.

Prvi korak k izvršitvi tega sklepa je storila varaška občina. Ta je namreč v spomin tega redkega jubileja darovala krajnemu šol. svetu za stavbišče šolski vrt. Ker pa je ta bil premajhen, zamenjala je dve bližnji parceli, ter tudi ti prepustila brezplačno za novo šolo.

Krajni šolski svet se je na to 30. marca meseca 1888. l. obrnil do svitlega cesarja s ponižno prošnjo za blagohotno podporo in dovoljenje, da se sme nova šola imenovati „Franc-Jozefova šola“. Že dne 12. julija meseca t. l. je e. kr. namestnija v Gradcu javila za Ljutomeržane veselo vest, da je blagi vladar vsled priporočila e. kr. okraj. glavarja milostno uslišal prošnjo kraj. šol. sveta, ter ni le dovolil, da se sme nova šola imenovati „Franc-Jozefova šola“, temveč je za njo tudi velikodušno daroval 4000 gld.

Dne 18. avgusta t. l. na rojstveni dan presvitlega cesarja, kateri se sme z ozirom na velikodušni dar imenovati začetnik in ustanovnik nove šole v Ljutomeru, je bil vložen temeljni kamen, kar se je zelo slovesno vršilo.

Ob 8. uri je imel okrajni zastop izredno sejo, pri kateri je v spomin 40. letnice volil 3500 gld. za zgradbo nove šole v Ljutomeru, za katero je bila tri dni poprej tudi posejilnica darovala 1000 gld.

Pa tako sijajno pričeto delo je bilo kmalu ustavljeno. Izbrano stavbišče s položenim temeljnim kamnom se je namreč zdelo marsikom vendarle premokro in od cerkve preveč oddaljeno. Tudi zaradi svoje lege tik velike ceste ni bilo posebno primerno za šolo. Z ozirom na te in druge pomisleke je krajni šol. oglela, Janez Kukovec opozoril merodajne osebe na primernejši, bližji in mirnejši prostor višje trga, na njivo Jožefa Murata, kar je krajni šol. svet v svoji seji dne 14. avgusta meseca 1889. l. soglasno odobril, ter Janeza Kukoveca pooblastil, naj kupi dotično njivo. To se je kmalu zgodilo. Njiva, ki je merila 46 arov 69 m², je veljala 600 gld. Da bi pa prostor bil večji, ter bi ilovico in drva za opeko imeli celo blizo, kupil je krajni šol. svet od vdove Marije Smodiš še 44 arov 92 m² veliko hosto tudi za 600 gld.

Dotično novo stavbišče ogledala in odobrila je posebna komisija dne 28. novembra meseca 1889. l. Prvotno stavbišče se je zopet vrnilo občini, ki ga je prepustila kraj. šol. svetu za šolski vrt.

Tekom leta 1890. je dal kraj. šol. svet napraviti in ožgati 333.000 opeke. Z ozirom na to je bilo v seji dne 20. febr. meseca 1891. l. sklenjeno, še v teku istega leta pričeti z zgradbo nove šole. To bi se bilo gotovo tudi zgodilo, ko bi višje oblasti bile načrte pravočasno odobrile. Ker pa je bilo treba predelati vse načrte, moralo se je zidanje preložiti na spomlad l. 1892. Vsekako pa je bilo sklenjeno, z vsemi močmi delati na to, da bo šola l. 1893. celo izgotovljena in svojemu namenu izročena.

Že l. 1891. se je pripravilo vse za zgradbo potrebno. Pred vsem je stavbišče bilo planirano. Potem se je napravila od vzhodne strani vozna, od severne pa peš-pot, dovažalo se je kamenje in drugo gradivo, ter naredilo

zopet 120.000 opeke. Sleduje je bilo toraj v vsem pripravljene 453.000.

Gradbo nove šole je prevzel in spretno vodil zidarski mojster Jožef Michel iz Gradaca.

Postavil je krasno poslopje, največje v celem trgu, ki ima na pročelju napis: „Franc-Jožefova šola.“ Stojčč na majhnem griču, raz kateri se vidi celo Mursko polje in še dalje na Prekmursko do ogrskih bregov, se vzvišana nad tržne hiše dviga in veličastno predstavlja ta palača, ki je Ljumeržane stala sicer čez 50.000 gld., a je in ostane njih ponos.

„Franc Jožefova šola“ ima v pritličju štiri sobe za deklško šolo, v prvem nadstropju pa ravno toliko za deško. Na severni strani je soba za telovadbo. Vrh tega so v poslopju stanovanja za učitelje in potrebne shrambe.

Predno se je v novi šoli začel dne 13. novembra meseca 1893. l. šolski pouk, bilo je vse poslopje dan poprej — na 25. pobinkošno nedeljo po cerkvenem obredu blagoslovljeno. Ker ima nova šola poleg štirirazredne deške šole tudi štirirazrednico za dekleta, bila je vsled tega nameščena četrta učiteljica, oziroma podučiteljica.

Stari šoli ste bili dne 5. avgusta meseca 1893. l. po dražbi prodani. Deklško šolo, ki je bila svoje dni mežnarija in stoji tik cerkve, so cenili 1800 gld. Kupil jo je cerkveni konkurenčni odbor za 2720 gld., da jo spet za mežnarijo pripravi. Cerkev je k temu pomagala s 600 gld., katere je dobila od kraj. šol. sveta kot ekvivalent za mežnarijo, deško šolo, cenjeno na 4000 gld., kupil pa je poštar Franc Maurič za 7991 gld.

e) Učitelji, „Ludimagistri-Schulmeister“.

Prvi po imenu znani učitelj v Ljutomeru je:

Berlič (Berlich) Janez, katerega navaja varaški zapisnik dne 25. januarija meseca 1591. l. ter poroča o njem: „... ist durch mich Hugo Wischizberger gericht's Verwalter alhie vnd in Bey Wessen Hauss Urunza, Mathes Kholutter, Jörg Schobern, Urban Schobern mit dem Hauss Berlich der Zeit Schnellmeister alhie Beschlossen worden, damit er die Vhr soll fleissig richten, davon gibt man im Pis auf jetzt khomendten Sannet Görgentags ain gulden reinisch, denselben er von Herrn Richter wissen zuempf...“¹

Zlatar (Slattar) Mihael, „Schuelmeister“ v Ljutomeru naveden kot priča dne 5. junija meseca 1609. Dne 11. dec. meseca 1609. l. je kupil posestvo Jakoba Škorjanca in bil za tržana vsprejet.²

Schwaz Janez, „Ludirector“ v Ljutomeru l. 1617. Naveden je v vizitacijskem zapisniku sekovskega škofa Jakoba Eberleina dne 13. oktobra meseca 1617. l. Dotični zapisnik poroča o njem, da je svoje dolžnosti marljivo opravljal. Da ni bil le organist in pevovodja, razvidi se iz tega, ker zapisnik o cerkovníku pravi, da ne zna duhovniku pri sv. meši streči in da to storijo nekateri dečki, ki šolo obiskujejo.³

Terkollec (Therkholez) Marko, učitelj l. 1652. Dne 20. januarija t. l. so mu tržani obljubili 5 gld. „wegen richtung Gem. Marekts Vhr zur Jarlichen besoltung.“⁴

¹, ² in ⁴ Deželni arhiv v Gradcu.

³ Kn. šk. arhiv v Gradcu.

Listek.

Od učiteljskega banketa v Opatiji.

(Napitnica.)

Spoštovani gospodje kolegi; cenjene, mične, dične, in gospe in gospodične!

Prekrasna je zemlja doma in drugod,

In radost, veselje dobi se povsod;

A tacega menda kakor tu-le,

Né najdeš na svetu, jaz stavim, da ne!

Zakaj? . . .

Pogreznilo se je leto v neizmerno žrelo „pre-

teklosti“ in — evo nas zopet zbrane: brate ne le po rodu, ker

„Ena majka nas rodila“;

brate ne le po duhu, mislih in delu, nego brate tudi v — trpljenju.

Če smo pa celo leto vsak „za-se“ trudili se in — trpeli, zakaj bi se enkrat vsi „skupno“ ne veselili?

Gotovo ga ni med nami, ki

„Veseljje rad bi vžival sam“;

posebno danes ne, ko večina izmed nas lahko reče:

„Sem dolgo delal in oral,

Slovo oranju, delu dal;

Sreč ni prazno, srečno je.

Ker v Opatiji znajde se“ —

in vidi toliko neutrudnih aposteljnov omike, toliko dušnih dobrotnikov trpečega človeštva; toliko prijateljev našega težavnega stanu — posebno med tabo, prečastita duhovščina — katerim naj že tukaj izrečem tudi v vašem imenu, čč. tovarišice in tovariši, — zahvalo izvirajočo iz prepolne naše duše, iz kipečih naših src:

Bog poživi vse one,

„Ki dobro znajo in vedo.

Da bit' učitelj je — hudó; —

ko vidim toliko čč. družic in drugov, ki ostavivši doma vsakdanje skrbi in težave, so prišli sem v rajsko Opatijo, da se jim tu srce pri srcu ogreva, da se jim duša v duši topi v presrečno-bratskem pozdravu:

„Tu, na prijatelj roko moje, —

Ti mi podaj desnico svojo

Saj srce zvesto kakor zljaj

Ostalo bode vekomaj!

In res, častita gospoda! Leto je prešlo od zadnjega snidenja, — prešlo pobravši seboj se ve da le malo veselih trenutkov, a mnogo tuge, žalosti, grenkosti, neprijetnosti; mnogo neuspešnega truda in boja; prešlo je, pustivši nam sled na laseh, na licu, na moči — in na — srcu? O ne! na srcu ni spremembe;

Zob časa nam srcà

Ne spremeni nikdar!

Sreca v rajsko-divnej Opatiji na bregu jadranskem so takošna, kakoršna so bila ob bregovih zelene Krke, v prijaznem Novem mestu.

Častita gospoda! Udje naše mične in močne „Za-veze“ zbrali so se že v „beli“ Ljubljani, na „zelenem“ Štajerskem, v „bogatem“ Trstu, v „solnčni“ Gorici in lani —

Pri dolgi „cejst“

Pri dobri „vejst“

Smo prišli v „Novomejst“.

Od kod, to smo slišali tudi lani.

Letos pa:

Na južno smo zleteli stran

Kjer nas sprejel kot brat

Je vrli naš sočrug „Istran“

In rodni brat Hrvat.

Če smo lani povedali „od kod“, zakaj bi letos ne zvedeli „kdo“

„Srečno se prišel pozdravljat“

je v divno avstrijsko Nico? Kedo?

Oglasi se ti „koledar“

Če prav si „drugo“ leto star;

A temu ti se ne srdiš

In raji nam odgovoriš,

Da v prvi vrsti

So ptič'ce se zbrale

Od raznih strani

In sem so zletele

Kjer slab'ga jim ni.

Ljudje pa, ki so jih videli vzleteti, in povpraševali:

„Kam neki letijo“

V odgovor dobijo:

„Tja dol v Opatijo

Med drage jim brate,

Med brate Hrvate!“

Tem ptičicam prijetne

„Zanjke b'le nastavljene“ — in

One so se vjele vse.

Vjele pa so se prav rade, dobro vedoč, da bo 19. in 20. avgusta meseca t. l. povsod dobro, a v Opatiji „najboljše“; v kljub pogovoru, ki pravi, da je „doma“ najboljše. Danes je res prišel ta pogovor ob vso svojo „resnično“ in „pravično“ veljavo, ob ves svoj „kredit“. Dokaz temu so ravno tukaj zbrane ptičice: Orel, Golob, Kalin, Kos, Vravec, Kokot, Čížek, Burnik, Drozg, Škerjanc, Sokol, Strnad, Čuk, Živko, Žrjav; potem razni drugi ptiči, kakor: Ba-tič, Valen-tič, Grze-tič, Ivane-tič, Kuns-tič, Negove-tič, Vavpo-tič; toraj sami „tiči“, katerim se je pridružil še neznanen „bataljon“ vedno „otožnih“ in „žalostnih“ — „krokarjev“. Le

„Kragulja zastoj bi iskati se trudil“

in — prav je, da ga ni! Saj vam je dobro znano, da je uprav on tisti „lumpacius“.

„Ki tiho se vkrade v človeško sree, da v njem nekako „ongavi“, „brea“, „šegeta“, praska in kljuje

„Od zore do mraka

Od mraka do dne.“

Danes bi gotovo nobeden izmed nas ne trpel tega „praskanja“ in „kljevanja“, ker

Srce nam je prosto

V njem ni skrbi.

Če pa katerega „ongavi“ in „kljuje“, naj saj srečen, zlat in blažen je čas, ko je človek tako „nesrečno“ pameten in „srečno“ zabiti, da

„Ne vidi nič, ne sliši nič“, ker

Ključva sree kragulj mu tič.

Tako „srečno“ zabiti smo bili nekedaj tudi mi; pa kaj bi pravil; — kar je, je in „ne zgodi se hujšega“, rekla je čička, ko so ji moža obesili. —

Imenovane ptičice iz nekaterim narodom tako priljubljene, da so se jim ti kar pridružili, ter jih spremili do sem-le. Ti narodi so: Čeh, Hrvat., Ipavec, Kranje, Pollak, Rus, Loh, Turk, Korošec, Gorjanc, Kočevar, Kraševac, Tominc, Furlan. To je pač lepo, da

Vsi narodi v zvezi eni
Zvesti in kolegom vdan
Kličejo iz src iskreni:
Bog „zavezo“ nam obrani!

Vsak narod obstoji iz različnih stanov; zato se tukaj nahaja: Cerkevnik, Fakin, Godec, Goslar, Kraunar, Kmet, Kosec, Logar, Strelec, Kovac, Kuhar, Orač, Tičar, Ribič, Iglar, Žagar.

Gotovo poznate po imenu onega — se ve da,
300 let je že preteklo — ki

„Preden zvezde so gasnile
Je vrh Javornika stal.“

Danes pa:

Ravbar, Javornik — oba
V Opatijo sta pršla,
Da se tu radujeta.

Če pojde Nemanič v Opatijo, bilo bi pač sramotno, ko bi jaz ne šel, pravi Bogatec.

In oba
Radostna
V Opatijo sta pršla.

Gospod Bolan se je prišel odkrit Bezegu.

Nežna Hromy in Hromec sta pri vseh svojih „vsakdanjih slabostih“ priromala sem prav tako hitro, kakor močni Hrust, Klofutar, Debelak in Širok.

Noe je zapustil domačo svojo barko; Piano svoje brate: forte, crescendo, morendo ter prišel sem obligato fugando in brzovlakando. — Mošnjiček pojde sicer „diminuendo“, a pride začetek meseca, ko se ga bo polnilo „molto sforzando“; saj vam je dobro znano, da jih dobimo toliko, da ne vemo kam z njimi — „najpred“.

Jelen, Jelenc, Zajec, Vovk in Medved so se „udomačili“ v Opatiji.

Tudi Moder in Modrijan izbrala sta si „najboljši del“, t. j. Opatijo.

(Konec sledi.)

Društveni vestnik.

Hura pri Ormožu. (Učiteljsko društvo.)

Z nekako večjo navdušenostjo in ponosom mi je danes poročati o dičnem zborovanju našega društva, katero se je prav dobro obiskano vršilo v dan 3. septembra mes. t. l. v šolskem poslopju pri Veliki nedelji. Že vdrugič se je sedaj pokazalo, da so glč. tovarišice in gg. tovariši začeli spoznavati važnost vsakega zborovanja, kjer kakor jedna duša v več telesih razmotrivamo svoje stanovske težnje ter tako gojimo medsebojno, odkritosrčno zaupanje med seboj ter si zvekušujemo ljubezen od svojega vzvišenega stanu, kateremu je treba posvetiti vse naše moči. Mimogrede bodi pa tudi omenjeno, da žalibog še ni dozorela pri vseh gg. tovariših ta medsebojna stanovska vez in smo se tudi danes prepričali, da se jih je mnogo odlikovalo s svojo odsotnostjo in da tri večrazredne šole niti zastopane niso bile!

Z navduševalnimi besedami pozdravi društveni predsednik gospod Porekar vse navzoče, osobito domače učiteljstvo, ki je tako okusno priredilo prostore. Nad vrati tamošnjega krasnega šolskega poslopja zažlestel ti je prelep pozdrav, sloveč: „Dobro došli!“, s katerim so nas domači tovariši in tovarišice pozdravili; a ne samo to, temveč vse notranje, osobito zborovalno sobo so tako lepo z cvetjem okrasili, da smo se vsi radovali nad tem in se prepričali, da nas oni res tovariško spoštujejo. Čast! Njim je tedaj šla v prvi vrsti sprožena predsednikova zahvala, kateraj so navzoči s krepkim „živio!“ pritrjevali. Nadalje pozdravi predsednik obilico gostov, med temi glč.

Meri Posavec, učiteljico petja iz Grada, glč. Jozefino Heber, šolsko vrtnarico iz Ptuja, glč. Rozo Schmidl, učiteljico ženskih ročnih del od Vel. nedelje; glč. Treziko Koropec iz Studenic, gospo Rajšp iz Ormoža, gospo Eberl od tam, glč. Venco Kosi, učiteljske kand. iz Sv. Lenarta, gosp. prof. Franca Lastavca, odgojitelja na Dunaji, č. gosp. Andreja Bračiča, kaplana od Velike nedelje, gosp. Josipa Čuleka, učitelja pri Sv. Jurji, g. Martina Spindlerja, stud. jur., gosp. Ivana Tomažiča, podučitelja od Svetinj ter gosp. Mirka Kosi, učiteljskega prip. od Sv. Lenarta, želeč vsem dobrega vseha in vžitka od zborovanja. Dalje javi predsednik, da je pristopil društvu na novo č. gosp. Jakob Menhart, mestni kaplan v Ormoži, čegar blaginje in velika naklonjenost do našega stanu so sploh znane ter mu zakliče z navzočimi srčen „živio!“ — Gosp. Košar se v imenu domačega učiteljstva zahvali za pozdrav ter kliče tudi v imenu kraj. šol. sveta vsem navzočim „dobro došli!“

Kot prvo točko smo po premembi dnevnega reda stavili predavanje gosp. prof. Lastavca, kateri je bil toliko prijazen, da nam je blagovolil podavati „o duhobolnih otrocih, njih duševnem razvitku in o karakterističnih znakih psihiatrije“. Stvar sama na sebi je zelo interesantna, to tembolj, ker se o tem predmetu, ki spada bolj v področje višjih šol, le malo podava. Za nas, ki imamo žalibog tolikrat opraviti s takimi nesrečnimi revami, so bili podatki velike važnosti, kajti na podlagi teh mogoče bode tu in tam kakemu bednemu otročetu vsaj nekoliko pomagati. Gospod profesor pa se je lahko

prepričal, da so njegovi podatki padli na dobra tla, kajti po končanem govoru so mu vsi izrekli toplo zahvalo in mu zaklicali trikratni „živio!“.

Govoru sledil je zapisnik in sledeči dopisi:

a) Dopis lipniškega učiteljskega društva, s katerim isto naznani račun za „spomenico“ izročeno gosp. Stopperju.

b) Vabilo istega društva k društveni 25letnici.

c) Dopis „Lehrerbundov“, s katerim isti naznani „resolucijo za bodoče pokojnine“, o kateri naj bi se na predlog mariborskega učit. društva v posebni seji „Lehrerbunda“ razgovarjalo in jo potem izročilo deželnemu zboru. Pri tem se je unela zelo živahna debata, katere so se udeležili gg. predsednik, Kosi Ivan, Košar, Rajšp, Vavhnik in Vabič. Sklenilo se je na predlog gosp. Vavhnika, da se o stvari „Lehrerbunda“ sledeče poroča: „Naše društvo pripozna blage misli mariborskega učiteljskega društva, a za sedaj se ne strinja z istimi, ker bi to oviralo naše prve, na 26. dan maja zahtevane resolucije in terjatve, ter prosi, da bi se iste tako dolgo ne predložile dež. zboru, dokler se naše prve zahteve ne rešijo.“ — Dalje prosi v istem dopisu „Lehrerbund“, naj bi naše društvo nekaj pripomoglo k spomeniku pok. Dittesa. Sklenilo se je, da bode naše društvo takrat z nekim prispevkom priskočilo, ko bode stvar že enkrat v teku. Nadalje se v istem dopisu še prosi, naj bi se tudi naše društvo udeležilo nameravane razstave učil v Ljubnem.

d) Vabilo učit. društva iz Voloske na koncert o priliki zborovanja „Zaveze“.

Dopisom sledilo je predsednikovo (g. Porekarja) predavanje „Gojitev varstva živalij v šoli.“ Poročevalec nam je ob kratkem naslikal veliko važnost, katero ima pouk v tem smislu v splošnem posebno pa v vzgojevalnem pomenu, ter je vsem toplo priporočal, pri vsakej priliki, osobito pa pri prirodopisnem pouku imeti na to ozir. Podpredsednik gosp. Rajšp se v toplih besedah zahvali za poročilo.

Gosp. Rajšp priporoča društvo „Selbsthilfe“ ter predlaga, da se gg. tovariši polnoštevilno udeležijo volilnega shoda v Ormožu. Predlog se z navdušenjem

vsprejme. Storitve gg. tovariši to tudi po drugih krajih in zahtevajte pri teh shodih od kandidatov za dež. zbor, naj bodo tako prijazni in se naj vsaj takrat podajo k sejam dež. zbora, kadar se bode o naših peticijah razgovarjalo. —

Ko se določi prvi četrtek za dan prihodnjega zborovanja v Ormožu, zahvali se predsednik še enkrat vsem navzočim društvenikom in gostom za prijazen sestanek, domačemu učiteljstvu za okrašenje šole, kraj. šol. svetu za prepustitev prostorov, vspodbuja k složnemu delovanju ter sklene zborovanje s trikratnim „živio“ na presvitlega cesarja, želeč vsem vesele počitnice.

Zborovanju sledila je prosta zabava, kjer so nas še nekateri gosti, med njimi dva zastopnika okr. šol. sveta, počastili. Med prepevanjem lepih slovenskih pesni potekel nam je le prehitro čas.

Iz šmarskega okraja. (Vabilo.) Šmarsko-rogaško učiteljsko društvo. Ker se zadnje zborovanje radi preslabe udeležbe ni moglo vršiti, vabijo se p. n. člani k zborovanju, ki bo 1. okt. mes. ob 11. dopoldne v Šmarji po istem vsprejmu. O d b o r.

Iz Krškega. (Vabilo) k zborovanju „Pedagogiškega društva“ dne 8. oktobra mes. t. l. v šolskem posloju v Boštanju. Vspored: 1. Odborno poročilo. 2. Poročilo g. J. Ravnikarja o zborovanju „Zaveze“ v Opatiji. 3. Razprava o predavanju gosp. Fl. Rozmana: „Proste misli o vzgoji“. 4. „O ameriški trtnici“ poroča gosp. A. Račič. 5. Razgovor o raznih šolskih vprašanjih. 6. Predlogi. Začetek zborovanja ob 11. uri dopoldne. Gosti dobro došli! Vsak udeležnik naj se zaradi obeda pravočasno oglasi pri gosp. nadučitelju A. Račiču v Boštanju. O d b o r.

Iz novomeškega okraja. Učiteljsko društvo za novomeški šolski okraj bode imelo svoj letošnji redni občini zbor dne 30. t. m. v Novem mestu po običajnem vsprejmu takoj po uradni okrajni učiteljski konferenci.

Dopisi in druge vesti.

Frankolovo. (Kodermanova slavnost.) 3. sept. mes. t. l. se je vršila v idiličnem Frankolovem redka slavnost, katera ostane vsem udeležencem v trajnem spominu, slavnost, o kateri bodo frankolkse matere pripovedovale svojim otrokom od roda do roda. Ta dan izročil je namreč visokorodni c. kr. okr. glavar celjski, grof Attems, tukajšnjemu nadučitelju g. Filipu Kodermanu srebrni zasluzni križec s krono, občina Frankolovo mu je pa poklonila *diplo-mo-častnega-občanstva*. V kratkih potezah hočem opisati celo slavnost.

Na predvečer so na večih krajih goreli kresovi, raz grčka nad šolo so švigale rakete in po vsej dolini je odmeval grom topičev. Vse to so priredili slavljencu na čast njegovi bivši hvaležni učenci, med njimi v prvi vrsti bratje Bezenšek-ovi.

Drugo jutro jela se je pred šolo zbirati množica šol. otrok in odraslega občinstva. Došlo je tudi nad 20 učiteljev iz celjskega, laškega in konjskega okraja; med njimi ste bili kot zastopnice njeznega spola razven domače učit. gđe. Lešnjak gospa Lopanova in naša vrla tovarišica gđe. Kovačič iz Ple-

trovč. Gosp. Logar (Trbovlje) je pa poslal brzojavno čestitko, ker je zamudil vlak. Šolsko poslopje je bilo krasno ovenčano s zelenjem in cveticami, raz strehe so vibrale cesarske in avstrijske zastave, pred vhodom pa je stal slavolok z napisom: „Kdor je vreden, njemu čast! Živio!“

Ko se je ob pol 9. uri pripeljal visokor. gosp. okr. glavar, podali smo se v cerkev k slovesni sveti maši, katero je daroval č. g. Ogrizek, župnik črešniški. Pri maši je krasno orgljal tovariš Tribnik in pod njegovim vodstvom so peli učitelji Hayden-ovo mašo, g. Zidar je zapel tudi solo: „Ave Marija“ ter se je odlikoval s svojim lepim glasom in dovršenim prednašanjem.

Po sv. maši smo se podali v spredu v šol. sobo I. razreda, ki je bila okusno, da elegantno okrašena. Saj se je pa k temu tudi trudilo mnogo večjih njeznih rok. Posebno krasno je bilo videti z redkimi cveticami okrašeni doprsni kip presvitlega cesarja. Zbralo se je razven šolske mladine, učiteljev-gostov, občinskega odbora, kraj. šol. sveta še mnogo drugega občinstva. Med odličnimi gosti smo imeli čast videti č. g. Dolinška, župnika frankolskega Kosa, župnika v Šmartnu v r. d. in Ogrizeka, župnika črešniškega, slavnoznanega g. profesorja Antona Bezenška in britiskega konzula v Reki, g. Faberja s soprogo, ki biva čez poletje v svoji graj ščini na Frankolovem.

Ko se je dvorana napolnila, povzame besedo visokor. gosp. okrajni glavar grof Attems. Precita dotični dekret, s katerim se slavljenec obvešča o Najvišem odlikovanju ter mu pripne srebrni zasluzni križec na prsa. Potem s povzdignjenim glasom povdarja zasluge slavljenčeve, rekoč, da obile težave in skrbi, katere mu je bilo prenašati tekom dolge vrste službenih let, zadobe danes krono; kajti našle so priznanje na Najvišem mestu. Skozi celih 44 let služi slavljenec kot aktiven učitelj, 37 let že deluje samo na Frankolovem, skozi 19 let že zastopa učiteljstvo v okr. šol. svetu. On je uzor vestnega učitelja, vse svoje moči posveča v blagor šole, ne da si počitka; zato pa tudi njegova šola, kakor se g. okr. glavaru od merodajne strani za-trjuje, popolnoma ustreza visokemu namemu.

Obrne se do otrok ter v gladki slovenščini nadaljuje, kako uzoren mož je g. nadučitelj, kako je otrokom blag in dobitljiv; zato mu pa otroci naj tudi bodo hvaležni za trud in za vse, kar jim je dobrega storil in naj ga vedno radi slušajo. Sam presvitli cesar so zvedeli, kako natančno izpolnuje g. nadučitelj svoje dolžnosti; zato so mu poslali zasluzni križec. To je čast ne le za g. nadučitelja, nego tudi za celo šolo. Sklepajoč svoj govor v nemškem jeziku, čestita slavljenču s željo, da bi mu bilo usojeno mnogo let nositi to odlikovanje v čast šoli in občini.

Ta govor, katerega sem le površno označil, napravil je globok utis. Posebno, ko je g. okr. gla-

var v blagodnečem jeziku govoril mladini na srce, bilo je ganljivo videti, kako so se raz njeznih lice utrinjale solzice; svetile so se pa tudi solze hvaležnosti v očeh resnih mož, nekdanjih učencev slavljenčevih.

Globoko ganjen se odlikovanec najprvo v nemškem, potem pa v slovenskem jeziku zahvali in prosi visokor. g. okr. glavarka, da naj blagovoli to njegovo najudanejšo zahvalo sporočiti do prestola Njega Veličanstva ter zakliče in ž njim vskliknejo vsi navzoči — trikratni „živio“ na presvitlega cesarja. Šolski otroci in učitelji odpoje se spremljevanjem na harmoniju prvo kitico cesarske pesmi.

Zdaj nastopi županova hčerka, učenka 2. razreda ter iznena di odlikovanca z nastopno pesnico:

Vse ga slavi, vsi so vneti,
Zvezla se na prsih sveti,
Cesar č'lo ga čista sam.

I. Kosovski.

Mlad vrtnar si vrt ogradi,
V njem drevesca si posadi,
Pa jim vcepi žlahtnih ok;
Pridno čisti in poliva,
Ne miruje, ne počiva,
Delo gre mu prav od rok.

Drevje raste, se razcveta,
Ter obilen plod obeta;
Kako srečen je vrtnar!
Pa še vedno obdeluje,
Sadi, čisti, požlahtnuye,
Da vesel bo gospodar.

Hitro njemu tekó dnevi,
Ne v bogastvu, niti v revii,
Dok dočaka sivih las.
Včasih gospodar popraša,
Kako se vrtnar obnaša,
A le dober čuje glas.

Zato hvali ga in slavi,
Drugim za primer postavi:
To je blag in vrl možák!
Od vseh strani spoštovanje,
Gospodarjevo priznanje, —
Tega ne doseže vsak.

Temu možu je podoben
Blag učitelj in sposoben,
Zvest cesarju državljan:
Mnogo let se tu je znojil,
Čel zarod nam je odgojil;
Vsak mu hvalo je dolžán.

Z nami je živel in delal,
Z nami molil in prepeval
Kot učitelj, kot občán.
Dobre nauke, dobre svete,
Iz dna srca sebi vzete,
Dajal nam je vsaki dan.

Njegove besede mile
 Sad obilen so rodile
 V srcih šolarjev vsilodar.
 Pozni vnuki bodo znali,
 Kako smo ga spoštovali,
 Sreca njemu dali v dar.

V skromnem krogu se je bavil,
 Pa se daleč je proslavil. —
 „Cesar č'lo ga čišla sam,
 „Vse ga slavi, vsi so vncti,
 „Križec se na prsih sveti, —
 V slavo njemu, v radost nam.

Naj Ti mnoga leta krasi
 Križec prsa ter proglasi:
 Kdor je vreden, njemu čast!
 A hvaležni vsi občani,
 Tebi s spoštovanjem vdani
 S Teboj vživamo to slast.

In navdušen Ti zapoje
 Pesnik-dijak Tvoje vzgoje:
 Slava, vrli rodoljub!
 Živio na mnoga leta!
 To je moja želja sveta:
 Sprejmi iskren moj poljub.

Frankolovo, dne 22. avgusta 1896.

Deklamovalka je rešila svoje nalogo prav dobro ja ko je končala, izročila je odlikovancu jeden iztis te pesnice, vložene v krasne platnice, na katerih je čitati z zlatimi črkami natisnjen napis:

„Visokospoštovanemu gospodu
 Filipu Koderman-u

nadučitelju na Frankolovem

o priliki svečane izročitve srebrnega križca s krono, s katerim ga je blagovolilo odlikovati Njegovo ces in kralj. Veličanstvo Francišek Jožef I. v najvišje priznanje njegovih zaslug l. 1896.

Zložil in poklonil bivši hvaležni učencem Anton Bezenšek, profesor v Plovidivu.“ (Konec sledi.)

Zvonovi zvonite,
 Domu ga spremito!

Iz Idrije. († Anton Levstek.) Naša c. kr. rudniška ljudska šola je res nesrečna; v poldrugem letu smo zgubili že tretjega tovariša učitelja. Dne 7. avg. mes. t. l. smo izročili materi zemlji truplo prerano umrlega gosp. Anton Levsteka, kateri je zapustil vdovo s petimi nepreskrbljenimi otroci. Zares hud udarec za družino, ki je zgubila tako skrbnega očeta, kakor tudi za šolo, katera je zgubila jako dobrega in marljivega učitelja. Ranjki je bil rojen dne 1. junija mes. 1850. leta v Žigmaricah na Kranjskem. Od leta 1871. do svoje smrti je služboval kot učitelj in vzgojitelj na c. kr. rudniški ljudski šoli v Idriji, toraj celih petindvajset let je deloval neprenehoma in vztrajno za omiko in prospah njemu izročene šolske mladine in tako gotovo veliko dobrega storil

za idrijsko mesto in njegove prebivalce. V družbi je bil priljubljena oseba, na pol Ribničana, je s svojim zdravim humorjem zabaval vsako družbo; pa tudi dober pevec je bil. Bolan je bil le malo časa, akoravno ga je preje revmatizem hudo preganjal. Sredi meseca julija je obohel in 5. avgusta mes. t. l., ko ga je nekaj dni preje mrtud zadel, je po kratki a mučni boleznii mirno v Gospodu zaspal.

Pogreba so se udeležili vsi uradniki, bližni tovariši učitelji, šolska mladina in dolga vrsta ljudi iz vseh stanov. Ko so položili truplo ranjkega tovariša v zemljo, so zapeli pevci žalostinko in mi smo se s potrjim srcem poslovili od gomile, ki krije dragega tovariša.

Bog Ti daj, predragi tovariš, večni mir in pokoj, in večna luč naj Ti sveti! Za ves trud in težave pa vživaj večno plačilo v nebesih! —1—

Iz „Štajerske učiteljske zaveze“. Dne 13. septembra mes. t. l. bila je v Gradcu seja upravnega odbora. Navzoči so bili vsi odborniki. Najpoprej so se razdelili učiteljskim udovam in sirotam obresti od Fr. Jožefove ustanove. Ta ustanova je gotovo jako važna in bi se je naj učiteljstvo pogosto spominjalo, kakor je n. pr. to storilo lipniško učiteljsko društvo, ki je ob priliki svoje 25letnice nabralo v ta namen 100 glđ. Prihodnje zborovanje „Štaj. učiteljske zaveze“ bode v Ljubnem na Gorenjem Štajerskem. S tem zborovanjem združena bode tudi razstava učil. Gledé zavarovanja proti boleznim se sklene, da upravni odbor najpopred preskrbi vse potrebne podatke. Nasveti mariborskega učiteljskega društva gledé pokojnine se odložijo do prihodne seje, ki bode o veliki noči 1897. l. V tej seji določil se bode tudi znesek za Dittes-ov spomenik. Horvatek-u se dovoli iz blagajne „Učiteljske zaveze“ 50 glđ. O društvenem glasilu poroča F. Söllner in se sklene, da se izvoli odbor peterih udov, ki bode celo stvar dobro presodil ter v prihodnji seji stavil svoje nasvete. V ta odbor so se izvolili gg. Artner, Schreiner, Söllner, Pröll in Horvatek. Končno se še sklene, da izda „Zaveza“ nov sematizem štaj. učiteljstva.

(Izvrševalni odbor za urojenje učiteljskih plač na Štajerskem) je dne 13. septembra mes. t. l. zboroval v Gradcu. Določila se je vsebina okrožnice, oziroma peticije na visoki dež. zbor štajerski, katera se bode po jednem od poslancev izročila vis. dež. zboru. Podpisi se bodo nabirali do 1. decembra mes. in je v interesu vsega učiteljstva, da podpisje peticije vsak učitelj. Le tako utegnemo kaj doseči.

Prošnja gospodom šolskim voditeljem! V kratkem bodo krajni šolski sveti sestavljali proračune za šolske potrebščine. Pri tem je navada, da se vselej neka svota postavi za učiteljsko in šolarsko knjižnico.

Prosimo, naj se pri tej priliki ne pozabi „Pedagogiškega društva“, katero za I. gl. mnogo tudi za šolo rabljivega gradiva podaje.

„Pedagogiško društvo“ potrebuje sploh večje gnotne podpore, da bode moglo nadaljevati pričeto delo. — V svoji zalogi ima še mnogo nerazpečanih knjig. Odbor opozorja čast. slov. učiteljstvo tudi na nje.

Naš „Popotnik“ je že v 14. št. na kratko omenjal te knjige. V nastopnem hočemo še navesti vsebino posameznih letnikov:

I. in II. letnik sta razprodana.

III. **Pedagogiški letnik.** — Izkustveno dušeslovje. Nekaj odlomkov iz I. A. Komenskega „didaktike“. V šolski delarni. Spomini na Dunaj. Pogled na pedagogičsko polje l. 1888. Poročilo o prvi stalni učilski razstavi na Slovenskem. Poročilo o društvenem delovanju.

IV. **Pedagogiški letnik.** — Jezikovni pouk v ljudski šoli, I. del. Navod k početnemu risanju in oblikoslovlju. V šolski delarni II. Iz risarske izložbe v Norimberku. Vpliv prirode in hrane na zdravje človeško. Pogled na pedagogičsko polje itd., kakor v III. l.

V. **Pedagogiški letnik.** — J. A. Komenskega I. Šola v igri, II. Kako pregnati lenobo iz šol. Sim. Rudmaš, koroški šolnik in domoljub. Jednostavni predmeti iz stavbarstva in strojstva za meščanske in obrtnonadaljevalne šole. Kotomerstvo. Iz norimberske risarske izložbe II. Statistični pregled ljudskega šolstva v Avstriji l. 1890. Pogled na pedagog. polje itd.

VI. **Pedagogiški letnik.** Fr. S. Janšek (s sliko). Važni spisi J. A. Komenskega. Situacijski črteži in risanje zemljevidov. Dopisovanje v meničnih zadevah. Pogled v kemijo in alkemijo. O lepopisji v ljudski šoli. So li deška ročna dela potrebna ali ne in kako jih je gojiti? O kolegijalnosti. Ozir po pedagogičskem polji z živatopisi odličnih šolnikov na Slovenskem (1892. do 1896.). Nova šolska klop in tabla. Donesek k strokovni terminologiji. Zgodovinska črtica o hrvatskem šolstvu. Zaznamek priporočljivih šolarskih knjižic. Zbirka gospodarskih, obrtnih in gospodinjskih računskih in merstvenih nalog. Poročilo o delovanji „Pedagog. društva“ od l. 1892—1896.

Cena letnikom je brez izjeme I. gl. 10 kr. s postopno vred.

(**Odlikovanje.**) Presvitli cesar odlikoval je gospoda dr. Gustava Ipavica, zdravnika, župana in dolgoletnega šolskega ogleda v Št. Jurji ob južni železnici, v priznanje njegovega mnogoletnega in vestnega občekoristnega delovanja z zlatim zaslužnim križcem s krono.

(**Osobna vest.**) Naučno ministerstvo je privolilo, da prevzame gosp. profesor dr. Požar proviziorno vodstvo mestne višje dekliske šole v Ljubljani.

(**Ponavljalni zrelostni izpiti**) so se vršili na mariborskem učiteljsišču dne 19. in 21. t. m. Delali so je 3 kandidacije, ki so vsi izpite dostali. — Na c. kr. moškem in ženskem učiteljsišču v Ljubljani pa se začne ponavljalni zrelostni izpiti dne 1. oktobra meseca t. l. ob 8. uri zjutraj.

(**Društvo „Samopomoč“ štajerskega učiteljstva.**) V prvem slučaju smrti v omenjenem društvu, po izmrtju učiteljice Viktorije Knafličeve, je društveno vodstvo nemudoma in s priznano točnostjo izplačalo njenemu soprogu pripadajočo podporo, namreč toliko goldinarjev, kolikor je bilo v dan smrti omenjene učiteljice udov, kar se priobčuje s hvalečnostjo v spodbudo, da blagovoli učiteljstvo mnogobrojno pristopiti k temu človekoljubnemu društvu.

(**Vdovsko učiteljsko društvo v Ljubljani**) je na svojem občnem zboru dne 17. t. m. izvolilo naslednji odbor: Gosp. Srečko Stegnar, predsednik; gosp. Jurij Režek, podpredsednik; gosp. Al. Kečelj, tajnik; gosp. Josip Cepuder, blagajnik. Gosp. Iv. Borštnik, Jernej Čenčič, Jak. Dimnik, Ant. Javoršek in J. Žirovnik, odborniki.

(**„Narodna šola“.**) Pri občnem zboru društva „Narodna šola“ v Ljubljani dne 17. t. m. bili so izvoljeni v odbor sledeči gg.: Sr. Stegnar, predsednik; Fr. Raktelj, namestnik; Jos. Cepuder, tajnik; Jak. Dimnik, blagajnik; Iv. Borštnik, Alojzij Kečelj, Ivan Krulec, Juraj Ježek in Franc Trošt, odborniki.

(**Šola v krčmi.**) V nekem prijaznem trgu na Dolenjem Avstrijskem imajo šolo obiskujoči otroci telovadbo v skednju, šolo pa v krčmi. Tu se ob delavnih poučujejo otroci, ob nedeljah in praznikih pa popivajo v šolskih prostorih pijanci.

(**Poskušen samomor.**) Dunajski realec, 18letni Karol Hitzendügel, je pred kratkem obležal na nekem samotnem kraju vsled onemoglosti. Fant ni bil tri dni nič zavžil, ker je hotel gladu umreti. Tri dni se je potikal po nekem gozdu čakaje na smrt; da bi ne prišel v skušnjavo, vrgl je v vodo svojo listnico, v kateri je imel 8 gl. Fanta so peljali tja, kamor spada, v blaznico.

(**Redka darežljivost.**) V Pančevu je krojač Nikolajević daroval za ustanovitev srbske gimnazije 120.000 gl. ter obljubil, da na svoje troške sezida gimnazijsko poslopje. Jugoslovanski akademiji v Zagrebu je grofinja Norman volila v svoji oporoki 10.000 gl. Rodovina Prandau-Norman je akademiji že darovala vsega skupaj 22.000 gl.

Poziv slovenskim skladateljem!

Odbor „Slov. pev. društva v Ptujih“ razpisuje s tem dve častni nagradi à 80 kron a. v. za dve najboljši skladbi za moški ali mešani zbor, ter se obrača do vseh rodoljubnih slovenskih skladateljev

z iskreno prošnjo, da se temu pozivu v povzdigo in razvoj domačega petja častno in mnogobrojno odzovejo.

Opozarja se, da se bode oziralo v prvej vrsti na takšne skladbe, ki zamorejo pripraviti narod v najširšem pomenu navdušiti, tedaj bodi pesem veličastna, lepa, priprosta, a ne pretežno umetna.

Rokopisi naj se blagovoljivo podpisaneemu odboru — ime skladatelja v posebnem zavitku — do novega leta 1897. doposlatai.

V Ptujju, dne 10. septembra 1896.

Odbor „Slov. pevskega društva“.

Prošnja.

Nov groben spominek rajnemu V. Ribnikarju je že napravljen in se postavi dne 22. oktobra mes. Ker pa še precej denarja primanjkuje za pokritje stroškov, prosi podpisani najljubneje, da blagovoljivo ona društva, koja še niso poslala prispevkov, kmalu

Št. 260.

Služba podučiteljice.

Na štirirazredni dekliški šoli v Ljutomeru se bode podelila 1. dne novembra meseca t. l. začasno služba podučiteljice.

Nemškega in slovenskega jezika popolnoma zmožne prositeljice naj vložijo svoje prošnje, opremljene s spričalom zrelosti oziroma učne usposobljenosti, z dokazom avstrijskega državljanstva itd. do **20. dne oktobra meseca t. l.** pri krajnem šolskem svetu Franc Jožefove šole v Ljutomeru.

Okrajni šolski svet v Ljutomeru, dne 17. septembra 1-2 meseca 1896. l.

Predsednik: Supantschich s. r.

Št. 622.

Učiteljske in podučiteljske službe.

V političnem okraju Celje je popolniti sledeča učna mesta stalno ali tudi začasno:

Šolski okraj Šmarski:

1. Na novo ustanovljeno podučiteljsko mesto na trirazredni ljudski šoli v Zibiki, pošta Pristova, III. plačilni razred.

Šolski okraj Laški:

2. Učiteljsko mesto na trirazredni ljudski šoli na Zidanem mostu, II. plačilni razred.

3. Mesto učiteljice na štirirazredni dekliški šoli v Trbovljah-Vodah, III. plačilni razred.

4. Podučiteljsko mesto na dvorazredni ljudski šoli pri Sv. Lenartu nad Laškim trgom, III. plačilni razred in prosto stanovanje.

Prosilci in prosilke za katero teh mest naj vložijo svoje prošnje, opremljene s spričevali zrelosti, učne usposobljenosti, in pri prvem narečenju v javni šolski službi tudi z domovnico, potom predstojnega okrajnega šolskega sveta do **15. dne oktobra meseca 1896. l.** pri dotičnem krajnem šolskem svetu.

V Celji, dne 10. septembra mes. 1896. l.

Predsednik: Attems s. r.

iste poslati. Ravno tako so naprošeni vsi prijatelji nepozabnega rajnega, da še pripomorejo s kakim doneskom v pokritje primanjkljaja.

V Dolenjem Logatcu, dne 22. septembra meseca 1896. l.

Ivan Šega.

Zahvala.

Častni član „društva učiteljev in šolskih prijateljev logaškega okraja“, velecenjeni gospod Vilibald Zupancič, c. kr. okrajni šolski nadzornik in profesor, blagovolil je podariti društvu povodom izročitve častne diplome 10 glđ. Za ta velikodušni dar zahvaljuje se mu najpresrečneje

Predsedništvo „društva učiteljev in šolskih prijateljev logaškega okraja“ v Planini, dne 20. septembra 1896.

Josip Benedek s. r.

t. č. predsednik.

Ivan Šega s. r.

t. č. tajnik.

Peter Repič s. r.

t. č. blagajnik.

Št. 512.

Nadučiteljska služba.

Na javni dvorazredni ljudski šoli z nemškim učnim jezikom v Brežicah, uvrščenej v III. plačilni razred, je stalno mmeščati nadučiteljsko službo. Prosilci za to službo naj vložijo svoje prošnje, opremljene s spričevalom zrelosti in učne usposobljenosti potom predstojnega okrajnega šolskega sveta pri krajnem šolskem svetu v Brežicah do **1. oktobra meseca 1896. l.**

Okrajni šolski svet v Brežicah, dne 13. septembra meseca 1896. l.

Predsednik: Tax s. r.

Št. 352.

Razglas.

V šolskem okraju Rogatec je umestiti sledeča učna mesta definitivno ali pa tudi provizorično:

1. V Kostivnici jedno učiteljsko in jedno podučiteljsko mesto, III. plačilni razred.

2. Pri Sv. Florijanu jedno podučiteljsko mesto, III. plačilni razred.

3. V Žetalah jedno učiteljsko in jedno podučiteljsko mesto, III. plačilni razred.

Pri vseh treh podučiteljskih službah se dobé tudi proste sobe.

Prosilci in prosilke za katero teh mest naj vložijo svoje prošnje, ki morajo biti opremljene s spričevalom usposobljenosti in z dokazom avstrijskega državljanstva predpisanim potom do **18. dne oktobra meseca t. l.** pri dotičnem krajnem šolskem svetu.

Okrajni šolski svet Rogatec, dne 19. septembra meseca 1896. l.

1-2

Predsednik: Scherer s. r.

Higij. c. kr. priv. šolske klopi in dovoljenje za njih ponarejanje priporoča po nizki ceni in tudi na obroke.

V Kamnici pri Mariboru, **Iv. Weixl**, naduč.

Vsebina. I. O gojitvi značajev. (II.) — II. VIII. skupščina „Zaveza slov. učit. društev“. — III. Jeden šolski dan v jednorazrednici. (A. Gselman.) (Konec.) — IV. Zgodovina ljutomerske šole. (M. Slekovec.) (IV.) — V. Listek. (Od učiteljskega banketa v Opatiji.) (I.) — VI. Društveni vestnik. — VII. Dopisi in druge vesti. — VIII. Natečaji.